

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Manuale Parvvlorvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

MANVALE PARVVLORVM.

CAPITA LIBRI SEQVENTIS.

D E uocatione paruulorum ad Christum.	Cap. I.
De doctrina Iesu & humilitate eius.	II.
De puritate & sublimitate sancti Ioannis apostoli.	III.
De sanctitate & excellentia sancti Pauli apostoli.	IV.
De magna humilitate sancti Francisci.	V.
De bona imaginatione contra malum.	VI.
De breuitate omnis rei sub calo.	VII.
De deuotione sancti Dauid regis in oratione.	VIII.
De paupertate spiritus propter Christum.	IX.
De studio simplicis fratris in passione Christi.	X.
De puritate multarum virtutum.	XI.
De laude Dei ex ore iusti.	XII.
De arcta custodia cordis & oris.	XIII.
De frequentia orandi.	XIV.
De aeterna uita premio promerendo.	XV.

CAPVT I.

De uocatione paruulorum ad Christum.

Matt. 19.

1. **S**inite paruulos venire ad me, talium est enim regnum caelorum.

Hæc sunt uerba Iesu Christi, summi pastoris & celestis doctoris nostri in schola Dei, quæ discipulis suis & turbis loquebatur, cum paruuli sibi a parentibus præsentarentur ad tangendum. Quos pius magister & dulcis Dominus (sicut sanctus Marcus narrat) complexans, & manus suas super eos imponens, benedicebat eos, & ait: Amen dico uobis, quisquis non receperit regnum Dei uelut paruulus, non intrabit in illud. Et iterum secundum Mattheum ad omnes maiores ait: Nisi conuersi fueritis, & efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum caelorum.

Matt. 10.

2. O bone pastor & dulcis magister, quàm dulciter loqueris, & ueraciter doces: & paucis uerbis ostendis omnibus hominibus, rectam uiam tendendi per humilitatem ad regnum Dei! Hæc sancta uerba consolantur humiles & pauperes, arguunt superbos & diuites. confortant simplices & innocentes. Deus enim superbis resistit, humilibus autem dat gratiam in præsentibus, & gloriam in futuro. In omnibus ergo bonis quæ agis, loqueris, & cogitas,

Iacobi 4.

Humilitas
nunquam
deserenda.

Humilitas nunquam deserenda.

gitas, ab humilitate noli recedere, ne perdas totum quod facis. Nam nulla valent opera bona, nisi fuerint in humilitate fundata, & charitatis melle perfusa, & ad honorem Dei pura intentione facta. Caue superbiam, omnium vitiorum foueam, & virtutum ruinam. Esto innocens & quasi paruulus sine dolo, ab omni malitia purus; & eris Deo & hominibus dilectus, & in te pacatus.

CAPVT II.

De doctrina Iesu, & humilitate eius.

I Discite à me (ait Iesus) quia mitis sum & humilis corde. O humilitas virtus Christi quantum confundis superbiam vanitatis nostrę; qui de paruis bonis cupimus laudari; & de multis malis nolumus vituperari? O bone Iesu, tu pro nobis multa mala pertulisti, quę non fecisti; & innumera nobis bona contulisti, quę non meruimus, nec digni sumus habere. Nam totum gratia est & immensa pietatis, quicquid boni fecisti nobis, & adhuc quotidie facis; parcendo delictis nostris, & benefaciendo in multis. Gratias semper tibi pie Deus sed vix nobis ingratis, tepidis; & superbis, pro innumeris beneficiis tuis & promissis.

Matt. II.

CAPVT III.

De puritate & sublimitate sancti Ioannis Apostoli.

Ecce puer meus electus, quem elegi. Quid fecit beatum Ioannem apostolum tam clarum ingenio, & tam predilectum à Domino nostro Iesu Christo; vt tam alta caperet & scriberet de Deo, vltra omnes doctores in mundo? Magna puritas eius mentis & corporis, perfecta quoque charitas ardens erga Deum & proximos suos, non verbo tantum & lingua, sed opere & veritate. Hoc enim ipse aperte testatur in epistola sua, de gemina charitate scribens. Si ergo non potes cum sancto Ioanne Euangelista altiora contemplari de sancta Trinitate, stude humilitatem & patientiam Christi cum infirmo Lazaro cogitare & sequi. Et si non vales cum sancto Paulo ad tertium celum euolare, stude cum beata Maria Magdalena ad pedes Iesu plorare, & veniam petere.

Ioannes
Euangel.
vnde tam
sapiens &
charus
Deo.

Si non potes
cum
celtioribus
diuis sub-
limia ap-
prehende-
re. sectare
cum aliis
humilia.

CAPVT IV.

De sanctitate & excellentia Pauli Apostoli.

Vas electionis mihi est iste. Quid fecit sanctum Paulum tam magnum & sublimem apud Deum? Contemptus mundi & omnium terrenorum, cum abnegatione sui ipsius, & mortificatione

Act. 9.

re

ne carnis, & abiectioe omnis temporalis honoris. Quid plura super hæc omnia? Perfectus amor Dei & proximi, sine aliquo lucro terreno & proprio commodo, Christo seruendo in hoc mundo. Quid inter multas reuelationes sibi à Deo factas magis docuit & commendauit fidelibus Romanis, Corinthiis, Galatis, & cæteris omnibus in vniuerso orbe constitutis? Iesum Christum, & pro nobis crucifixum: pro quo ipse multa pati optauit, & mori non formidauit; quia sacra stigmata passionis eius quotidie in corde & corpore suo pro nomine eius & amore portauit.

CAPVT V.

De magna humilitate sancti Francisci.

1. **H**ic est, qui contempsit vitam mundi. Quid fecit humilem & sanctum Franciscum tam deuorum & Deo dilectum in hac vita, & tam altum in gloria? Verè profunda humilitas sua, & quia inter omnia beneficia diuina & exercitia quotidiana, passionem Christi & sacra vulnera doloris eius immensi amoris plena, in mente portauit, recoluit, condoluit, grauissimè ponderauit, amarissimè fleuit, & ardentissimè amauit. Nam magna gratia confertur humilibus, & passionem Christo quotidie recolentibus. Verus enim humilis non se reputat nec eleuat de bonis, quæ facit: sed omnibus viliores se æstimat, & cunctis inferiorè veraciter confitetur. Hic propria mala sua inspicit & plangit, & aliorum bona videns congaudet, pro quibus Deum laudat & benedicit, oras, vt sui misereatur, & se à malis liberet.

CAPVT VI.

De bona imaginatione contra malum.

Matth. 16.

Immissiones cogitationum malarum vmbone bonarum repellenda, præcipuè verbo Dei.

1. **V**ade retro Satana. Omnes Christi loquere hæc verba contra omnia mala phantasmata diaboli. Nā arma tua, sunt sancta verba & opera Christi. Igitur contra ignita carnis iacula, pensa amara Christi vulnera. Contra ædium cordis, sit semper in ore dulcis Iesus. Contra omnes malas suspensiones & indignationes tuas de aliis, cogita omnes culpas tuas, quas fecisti ab initio natiuitatis tuæ usque modò, & desiste indignari. Sint omnia bona tua aliis communia, & ad laudem Dei facta; sed mala tibi soli imputa, & ad feruentiorem emendationem conuertere.

2. Dum vacat tempus & hora ab externo labore, sit protinus psalmus & laus Dei in corde & in ore. Cor non potest diu quiescere, nec lingua tacere; aut enim bona aut mala imagoatur, aut tristitia pensat, aut læta reuoluit, sicut molendinū quod à vento moue-

mouetur. Ne ergo mala subito irruant & maculent, sacra verba tanquam munda grana cordi tuo inferre, & ea diligenter reuoluendo in cibum conuerte. Quidnam tot bona verba dicas & ores; quot otiosa dixisti; & tot bona recogites & ruminas, quot mala & noxia cogitasti. Aperi cor tuum Christo, & claude diabolo, ut sit anima tua in caelo & non in saeculo. Loquitur tibi Christus in omni verbo Dei, & in omni libro scripto digito Spiritus sancti. Quaecunque enim in scripturis sanctis legis, scribis, & intelligis, solatia sunt animae fidelis in tribulatione, & remedia contra diaboli venena, & reuocant cor vagae mentis ad Deum suum in caelum.

CAPVT VII.

De breuitate omnis rei sub caelo.

Vanitas omnis homo viuens. Hodie homo est, & cras non inuenitur. Perit diues, perit pauper; perit iuuenis, perit senex. Perit pulcher, perit niger; perit doctus, perit indoctus. Perit magnus, perit paruus; perit nobilis, perit ignobilis. Perit dominus, perit seruus; perit praelatus, perit subditus. Perit honoratus, perit refutatus; perit magister, perit discipulus. Perit clericus, perit laicus; perit canonicus, perit monachus. Perit theologus, perit astrologus; perit medicus, perit in omni arte peritus. Ecce omnia pereunt, praeter amare Deum, & iuste viuere. Psal. 38.

CAPVT VIII.

De deuotione sancti David regis in oratione

Quis enim in omnibus sicut David fidelis, pergens ad imperium regis caelestis? Hic in die fuit miles fortis in bello, bello contra hostes suos; & in nocte deuotus monachus, orando cum gemitu & lachrymis pro peccatis suis commissis. Maxime autem regratiabatur Deo pro innumeris beneficijs sibi specialiter datis, & omnibus creaturis generaliter collatis; quas ad gloriam sancti nominis sui mirabiliter creauit & ornauit. Et ne de bonis acceptis superbirer, ait Deum laudando: *Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam* Et ne in aduersis deficeret, ait: *Adiuutor meus esto Domine, ne derelinquas me.* Et ne unquam ingratus esset, ait: *Sit nomen Domini benedictum ex hoc nunc & usque in saeculum.* Psal. 113.
Psal. 26.
Psal. 117.

CAPVT IX.

De paupertate spiritus propter Christum.

Tanquam nihil habentes in hoc mundo, & omnia possidentes cum Christo. O sancta paupertas spiritus, super omnes diuitias mundi. I. Cor. 6.

Bbb

mundi

mundi & honores amanda: quam Christus docuit, & vsque in finem vitæ seruauit, & omnibus perfectis pro exemplo reliquit. Hanc multi sapientes, nobiles, diuites & potentes Christum sequentes, propter regnum cælorum sponte elegerunt. O quanta libertas puræ animæ, quæ nihil habere desiderat de statu & ornatu seculi, amore Iesu-Christi! Verè magna securitas conscientiæ & iucunditas cordis, stare in subiectione & obedientia, & propter Christum crucifixum se abnegare plenè vsque ad mortem. O cæleste manna superbis absconditum, humilibus reuelatum, innocenibus propinatum, à deuotis prægustatum; qui pro speciali solario recolunt Christum pro se passum & crucifixum.

CAPVT X.

De studio simplicis fratris, in passione Christi.

2. sal. 34.

S Alus tua ego sum, dicit Dominus. Plus sanctitatis & puritatis, scientiæ & prudentiæ, contra omnes nequitias diaboli & errores mundi ac sordes vitiorum, inuenit simplex & innocens frater in vita & passione Domini, quàm altus speculator & subtilis disputator in consideratione totius machinæ mundi. Vitam & passionem Christi docemur imitari; machinam mundi speculari sine laude & gloria Dei, vanitas est & stultitia. Melius est orate humiliter Deum, quàm subtiliter perscrutari cælum.

Quantus profectus simplici anima in Christi cruce.

2. Dei enim est gubernare omnia, qui creauit omnia; hominis est seruare mandata eius, & cauere peccata. Omnes sancti essemus, si ista faceremus, Sed quia multi ista non faciunt, nec bene viuunt: ideo multa mala eis iusto Dei iudicio contingunt. Fuge ergo frater seculum, intra latus claustrum, sequere sanus Christum per arctam viam ad cælum. Bonum est tibi cum vno oculo intrare cælum, quàm cum duobus in infernum; vbi erit ferus & stridor dentium, pro omnibus malis in perpetuum. Væ eis.

CAPVT XI.

De puritate multarum virtutum.

*1. Pet. 2.
Quomodo
per omnia
placeas
Deo.*

E Stote rationabiles sine dolo. O sanctum & suauè verbum, ex ore sancti Petri Apostoli prolarum. Placet namque maxime Deo & angelis eius, castitas cum humilitate, scientia sine in-
flatione, prudentia sine præsuppositione, eloquētia sine vana gloria, lætitia sine dissolutione, tristitia sine amaritudine, patientia sine murmure, locutio sine mendacio, responsio sine fallacia, promissio sine castino, laudatio sine vituperio, dilectio sine vicio, oratio sine tædio, gratitudo Deo pro omni bono sine termino, meditatio sine dispersione, contemplatio sine obscuracione, operatio sine inquinacione, quies sine pigritacione, vnio animæ cum

cum Deo sine intermissione. Ecce verus Israelita, in quo dolus non est. O quam bonus Deus Israel, his qui recto sunt corde. Dic ergo cum David in psalmo, neglecto omni bono terreno, intimè orando: Mihi autem adhærere Deo bonum est, ponere in Domino spem meam. Sicut fuerit voluntas in cælo, sic fiat. Nil aliud volo, nil cupio, nisi te solùm Domine, pro omni labore meo & præmio in cælo. Amen.

CAPVT XII.

De laude Dei ex ore iusti.

Rectos decet laudatio. Beatus, qui omnia bona opera sua facit cum pura intentione simpliciter ad laudem Dei. Beatus, qui omni tempore cor suum ad beneplacitum Dei dirigit, & nullum proprium commodum finaliter quærit. Beatus, qui omnia immunda idola antiqui hostis à se longè proijcit, & ad arma Christi crucifixi humiliter in angustijs confugit & orat. Hic bene procedit, & cum Iesu vbique per mare & aridam pergat: donec ad patriam cum eo perueniat. Psal. 32.

Iustus officina refert in Deum.

2. O Iesu dulce nomen, super omnia nomina Sanctorum in cælo & in terra; cui omne genu flectitur cælestium, terrestrium, & infernorum, angelorum & hominum. Tu via iustorum, gloria beatorum, spes egenorum, salus infirmorum, amator deuotorum & cõsolator omnium tribulatorũ. Esto mihi adiutor & protector in omni necessitate, propter nomen sanctum tuum benedictum in secula. Cùm pauper fuero, laudabo te: cùm tristis fuero, laudabo te. Cùm lætus fuero, laudabo te: vbiq̃que fuero, semper laudabo te.

CAPVT XIII.

De arcta custodia cordis & oris.

Cor mundum crea in me Deus. Hæc oratio valde utilis est & potens contra omne vitium durè tērans, & subito cordi irruens. Nil laboriosius & vtilius, quàm custodire cor à vanis phantasijs, & os à verbis otiosis. Nil fructuosius, quàm spiritualibus vacare exercitijs, orando, meditando, studendo, psallendo, & charitatis opera libenter faciendo. Pauca verba sufficiunt ad necessitatem, longa texunt superfluitatem; leuia inducunt vanitatem, curiosa important distractionem, dura excitanturbationem; alta generant elationem, simplicia ostendunt humilitatem, vera parant iucunditatem, falsa prouocant indignationem; bona merentur laudem, mala pœnam, sancta vita æternant gloriam. Bonus ergo custos cordis sui, sollicitè etiam custodit ostium oris sui; ne perdat gratiam deuotionis interiùs, per incuriam sermonis exteriùs. Psal. 50.

CAPVT XIV.

De frequentia orandi.

Luc. 11.

Quoniam oportet semper orare. O quam dulcis & salubris admonitio; quam pura & sancta oratio cælos tægens, & terram deserens: Deo colloquens, & hominibus tacens. Hoc itaq; verbum Christus ait ad Apostolos suos, & ad omnes religiosos. Sicut enim corpus viuit & nutritur cibis terrenis: ita anima lacris verbis & orationibus & meditationibus confortatur. Dat fiduciam orandi ingens dolor cordis pro commissis, & humilis confessio oris de perpetratis, cum intentione se emendandi in istis. Nil quippe bona voluntate ditius, & Deo acceptius, & animæ nostræ salubrius. Toties namque Deum oras, quoties pro peccatis tuis gemis & doles. Et quia quotidie peccas, ideo quotidie etiam orare & gemere debes, ac veniam petere pro offensis.

Gemitus
pro peccatis,
oratio
est.

1. Multum oras, si multum doles; parum oras, si parum doles. Parum impetras, si parum attendis ad ea, quæ legis & cantas. In multis fit excessus, sed quotidiana oratio & gemitus cordis, cum feruore sancti Spiritus, expurgat languorem hos omnes. Qui non orat & gemit pro culpis quotidianis, pœnam sibi auget in pœnis futuris. Non ergo pigeat semper orare, & Deo deuotè gratias agere, quia ipse nunquam cessat nobis benefacere.

2. Ideo nullus locus, nullum tempus, nullum opus, nullus labor, nullus dolor ab orando nos impedire debet: super quos Deus oculos suos apertos hîc & vbique semper habet. Quoties enim Domini Dei tui recordaris & gemis, toties cum eo secretè loqueris & oras. Si non potes semper voce orare, poteris tamè & debes mente & desiderio ad Deum clamare, gemere, & plorare. Semper enim Deum orat, qui semper bona cogitat, bona loquitur, & bona facit ad honorem Dei. Amen.

CAPVT XV.

De aeterna vita premio promerendo.

Math. 5.

Ecce merces vestra multa est in cælo. Omne gaudium præsens breue est, & heu multis malis inuolutum: regnum autem Dei gaudio semper plenum & æternum, supra omnem sensum & intellectum eleuarum. Hoc nullus tibi dare potest nec auferre, nisi solus Deus creator omnium iudex viuorum & mortuorum, reddens singulis pro meritis operum suorum. Propter hoc regnum consequendum, promerendum, & æternaliter possidendum; fortiter est certandum, laborandum, alacriter vigilandum, &

& feruenter orandum: sæpe ieiunandum, sæpe gemendum, sæpe lugendum, sæpe confitendum, sæpe communicandum; deuotè ministrandum, deuotè celebrandum, deuotè psallendum; diligenter studendum, strictè silendum, libenter seruiendum, promptè obediendum.

2. Patienter omne graue ferendum, omne carnale citò respuedm, omne seculare vbique vitandū, omne turpe fugiendū, omne honestum sectandū, omne vitiosum odiendum, omne virtuosum amandum; omne curiosum amputandum, omne simplex & purum eligendum: omne terrenum relinquendum, omne cæleste & diuinum summè amplectendum. Hæc est via vitæ cælestis, & formula renuntiationis seculi in statu religionis; ducens paruulos, mites, & castos, ad æternæ vitæ beatitudinem, & gloriam sanctorum æternaliter cum Christo perfruemdum. Amen.

DE
ELEVATIONE MENTIS
AD INQUIRENDVM
SVMVM BONVM.

CAPVT I.

VAcate & videte, quoniam ego sum Deus. Ecce, inquiri te Deus meus, non per sensus corporeos, neque per sensibiles imagines; sed in me super rationes intellectuales, vbi tu lucet intellectui meo veritas æterna, bonitas immensa, incomprehensibilis claritas; omnem creaturæ comprehensionem excedens, omnem æciem mentis repercutiens, & super omnes cælestes spiritus secundum quidditatem te incognitè seruans; & tamen secundum cuiuslibet beati spiritus capacitatem, te totum communicans, atque omnibus & singulis infinitam deitatis tuæ gloriam, & superessentialem naturæ tuæ substantiam manifestans.

2. O Trinitas vnus verus Deus, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, æterna gloria & summa beatitudo sanctorum, omniumque cælestium virtutum æterna fruitio. Ex quo omnia, per quæ omnia, in quo omnia procedunt, consistunt, & terminantur. Notas mihi fac vias tuas, & semitas tuas, edoce me; quoniam viæ

Bbb 3 tuæ